

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de implementare a sancțiunilor financiare aferente activității teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul <i>Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de implementare a sancțiunilor financiare aferente activității teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă</i> (în continuare – <i>Regulamentul</i>) a fost elaborat de Ministerul Justiției în colaborare cu Serviciul de Informații și Securitate. Proiectul a fost coordonat cu Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, precum și cu Înalțul Consilier al Uniunii Europene în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
Fenomenul terorist și proliferarea armelor de distrugere în masă rămân în continuare cele mai semnificative focare de pericol, constituind amenințări pregnante la adresa securității regionale și internaționale. Eforturile comunității internaționale se concentrează asupra prevenirii și contracarării factorilor care favorizează apariția și dezvoltarea fenomenelor ce prezintă pericol. În acest context, sistarea finanțării acordate entităților aflate în afara legii prin aplicarea sancțiunilor financiare în privința persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste sau de proliferare a armelor de distrugere este imperativă în vederea curmării fenomenelor ce atentează la securitatea și ordinea publică. Proiectul <i>Regulamentului</i> fost elaborat în scopul eficientizării activității de punere în aplicare a sancțiunilor financiare aferente activității teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă. Necesitatea unui asemenea Regulament este impusă în vederea implementării standardelor Grupul de Acțiune Financiară Internațională (FATF) (Recomandarea 6 și 7), precum și a recomandărilor formulate de experții Comitetului Moneyval în Raportul de evaluare a Moldovei, aprobat în iulie 2019 la Strasbourg. Totodată, proiectul <i>Regulamentului</i> asigură implementarea în măsură deplină a Rezoluțiilor Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite privind aplicarea sancțiunilor financiare aferente activității teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă. Recomandarea 6 FATF intitulată <i>Sancțiuni financiare concentrate, legate de finanțarea terorismului și a actelor de terorism</i> precizează că țările ar trebui să implementeze regimuri de sancțiuni financiare concentrate pentru respectarea rezoluțiilor Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite privind prevenirea și combaterea terorismului și a actelor de terorism. Rezoluțiile impun statelor să blocheze, fără întârziere, fondurile sau alte active, și de a se asigura ca fondurile sau alte active nu sunt puse la dispoziția, direct sau indirect, sau în beneficiul oricărei persoane sau entități fie (i) desemnată de, fie aflată sub autoritatea Consiliului de Securitate al ONU, conform Capitolului VII al Cartei Națiunilor Unite, inclusiv, în conformitate cu rezoluția 1267 (1999) și a rezoluțiilor ulterioare; sau (ii) desemnate de țara respectivă conform rezoluției 1373 (2001). În același context și Recomandarea 7 FATF <i>Sancțiuni financiare concentrate, legate de finanțarea proliferării</i> stabilește că țările ar trebui să implementeze sancțiuni financiare concentrate pentru respectarea rezoluțiilor Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite privind prevenirea, combaterea și distrugerea proliferării

armelor de distrugere în masă și a finanțării acesteia. Aceste rezoluții impun statelor să blocheze, fără întârziere, fondurile sau alte active, și de a se asigura ca fondurile sau alte active nu sunt puse la dispoziția, direct sau indirect, sau în beneficiul oricărei persoane sau entități fie (i) desemnată de, fie aflată sub autoritatea Consiliului de Securitate al ONU, conform Capitolului VII al Cartei Națiunilor Unite.

Proiectul *Regulamentului* este elaborat în temeiul implementării prevederilor de la art. 34 din *Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului*. Menționăm că, art. 34 din legea nominalizată stabilește obligația entităților raportoare de a aplica imediat măsuri restrictive în privința bunurilor, inclusiv a celor obținute din sau generate de bunuri care aparțin sau sunt deținute ori controlate, direct sau indirect, de persoanele, grupurile și entitățile incluse în *lista persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă* precum și de persoanele juridice care aparțin sau sunt controlate, direct sau indirect, de aceste persoane, grupuri și entități.

În acest sens, lista persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă include:

a) lista Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite cu privire la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste;

b) lista Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite cu privire la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități de proliferare a armelor de distrugere în masă;

c) lista Uniunii Europene cu privire la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste;

d) lista suplimentară a Serviciului de Informații și Securitate cu privire la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste.

Potrivit *Legii nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale*, măsurile restrictive sunt sancțiuni și alte acțiuni restrictive în privința unor guverne ale statelor, entităților nestatale sau persoanelor fizice ori juridice, adoptate de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, de Uniunea Europeană, de alte organizații internaționale sau prin decizii unilaterale ale Republicii Moldova ori ale altor state în scopul menținerii păcii și securității internaționale, al prevenirii și combaterii terorismului, al asigurării respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, al dezvoltării și consolidării democrației și statului de drept și în alte scopuri, în conformitate cu obiectivele comunității internaționale și cu dreptul internațional.

Aplicarea măsurilor restrictive internaționale are drept scop stabilirea și menținerea păcii și securității internaționale, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, prevenirea și combaterea terorismului, dezvoltarea și consolidarea democrației și a statului de drept în conformitate cu principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite, normele de drept internațional și obligațiile asumate de Republica Moldova pe plan internațional.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul *Regulamentului* stabilește modalitatea de punere în aplicare a sancțiunilor financiare în privința persoanelor, grupurilor sau entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă, reglementează procedura de desemnare a persoanelor, grupurilor sau entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă în vederea aplicării sancțiunilor financiare în calitate de măsuri restrictive internaționale, determină competența și atribuțiile autorităților cu competențe în domeniu, procedura de constituire și actualizare a listei consolidate a

persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă.

Obiectivele *Regulamentului* propus spre aprobare se referă în mod concret la crearea platformei unice de înștiințare și coordonare a măsurilor la nivel național cu privire la punerea în aplicare a sancțiunilor financiare aferente activității teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă, crearea mecanismelor de interacțiune între autoritățile cu competențe în domeniu, precum și eficientizarea cooperării cu entitățile raportoare și alți subiecți responsabili în domeniu.

În sensul Regulamentului prezentat lista consolidată a persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă se aprobă la nivel național prin Ordinul directorului Serviciului de informații și Securitate.

Această listă se constituie din trei segmente:

- lista persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă menținută de Comitetele de sancțiuni;
- lista persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste aprobată în temeiul Poziției Comune a Consiliului Uniunii Europene privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului (2001/931/PESC);
- lista suplimentară a persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste aprobată la nivel național în temeiul propriei decizii a statului sau la solicitarea unui stat/organizații străine.

Comitetele de sancțiuni noțiune cu care operează proiectul Regulamentului sunt instituțiile internaționale specializate sub egida Organizației Națiunilor Unite, cum ar fi Comitet specializat instituit în temeiul Rezoluțiilor Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite 1267 (1999), 1988 (2011), 1989 (2011), 2253 (2015) de aprobare a sancțiunilor în privința persoanelor, grupurilor sau entităților care fac parte sau sunt asociate cu „Taliban”, „ISIL (Da’esh)” și „Al-Qaida”, precum și în temeiul Rezoluțiilor Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite 1718 (2006) și 2231 (2015) de aprobare a sancțiunilor în privința persoanelor, grupurilor sau entităților implicate în proliferarea armelor de distrugere în masă aparținând Republicii Populare Democratice Coreene și Iranului.

Poziția Comună a Consiliului Uniunii Europene privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului (2001/931/PESC) a fost adoptată în contextul în care Consiliul European a definit terorismul drept una dintre principalele sfidări pentru întreaga lume și a identificat lupta împotriva terorismului drept unul dintre obiectivele prioritare ale Uniunii Europene. Această poziție conține o listă de persoane, grupuri și entități implicate în acte teroriste, ale căror fonduri și active financiare urmează a fi înghețate ca parte a luptei împotriva finanțării terorismului. Lista face obiectul revizuirii cel puțin o dată la șase luni, astfel încât este permanent actualizată.

În acest sens, pentru Republica Moldova listele întocmite și actualizate periodic de către Comitetele de sancțiuni ale Organizației Națiunilor Unite și lista Uniunii Europene sunt obligatorii și au aplicabilitate directă la nivel național.

Sancțiunile adoptate prin rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite conform art. 41 al Cartei Națiunilor Unite, precum și deciziile comitetelor de sancțiuni stabilite prin aceste rezoluții sunt direct aplicabile, constituind drepturi și obligații pentru autoritățile și instituțiile publice, persoanele juridice și fizice sau orice alt subiect de drept intern din Republica Moldova. Potrivit art. 41 al Cartei Națiunilor Unite, Consiliul de Securitate poate hotărî ce măsuri, care nu implică folosirea

forței armate, trebuie luate spre a se da urmare hotărârilor sale și poate cere Membrilor Națiunilor Unite să aplice aceste măsuri. Ele pot să cuprindă întreruperea totală sau parțială a relațiilor economice și a comunicațiilor feroviare, maritime, aeriene, poștale, telegrafice, prin radio și a altor mijloace de comunicație, precum și ruperea relațiilor diplomatice.

Autoritățile cu competențe în domeniu, potrivit prevederilor proiectului sunt determinate ca fiind: Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

În mod cert de elaborare și publicarea listei consolidate a persoanelor grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă este responsabil Serviciul de Informații și Securitate în modul stabilit de art. 34 din *Legea nr. 308/2017*.

Potrivit proiectului de Regulament, Serviciul de Informații și Securitate este organul specializat, care este responsabil de realizarea nemijlocită a activității privind desemnarea și excluderea din lista consolidată a persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă, precum și de întreprinderea altor acțiuni conexe. Tot aici printre atribuțiile Serviciului de Informații și Securitate sunt reglementate și identificarea persoanelor, grupurilor și entităților pentru desemnare și evaluează întrunirea criteriilor de desemnare, recepționarea și evaluarea solicitărilor de excludere din lista consolidată a persoanelor, grupurilor și entităților desemnate în cazul existenței unei coincidențe de nume sau în cazul dispariției motivelor care au stat la baza desemnării, acordarea suportului entităților raportoare în vederea implementării sancțiunilor financiare, în special, în cazurile în care există dubii privind identitatea subiectului care face obiectul măsurilor restrictive sau există solicitarea de efectuare a unor plăți din contul bunurilor care fac obiectul măsurilor restrictive.

Este important a menționa că toate comunicările dintre Republica Moldova și Comitetele de sancțiuni în vederea punerii în aplicare a sancțiunilor financiare se realizează pe cale diplomatică prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Este important să menționăm că una din recomandările formulate de experții Comitetului Moneyval în Raportul de evaluare a Moldovei, aprobat în iulie 2019 la pct. 6.6 lit. d) este determinarea unei instituții în calitate de [punct focal la nivel național](#) prin intermediul căruia are loc transmiterea cererilor de excludere sau revizuire a listei de către Comitetele de sancțiuni a căror decizii sunt obligatorii pentru Republica Moldova. Această procedură fiind descrisă la pct. 34 și 35 din proiectul Regulamentului.

Un prim procedeu de desemnare a persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă îl constituie identificarea acestora, care se realizează în contextul activității de monitorizare a identificării activității teroriste.

Tot în acest context, Regulamentul stabilește criteriile de apreciere a unei persoane, grup sau entitate care s-ar considera asociată activității teroriste, acestea fiind: participarea la finanțarea, planificarea, favorizarea, pregătirea sau comiterea actelor sau activităților de către, în cooperare cu, în numele, din partea sau în susținerea acesteia; furnizarea, comercializarea sau transferarea armelor sau materialelor asociate către acestea; recrutarea sau în alt mod acordarea de suport acțiunilor și/sau activităților desfășurate de către organizații teroriste, celule afiliate, grupuri independente sau derivate din acestea.

În cazul identificării persoanelor grupurilor sau entităților implicate în activități de proliferare a armelor de distrugere în masă și pasibile de desemnare în listă, se iau în

calcul criteriile de desemnare potrivit Rezoluțiilor Consiliului de securitate a Organizației Națiunilor Unite nr. [1718 \(2006\)](#), [2087 \(2013\)](#), [2094 \(2013\)](#) și [2270 \(2016\)](#) în privința Republicii Democratice Populare Coreea și Rezoluției nr. [2231 \(2015\)](#) în privința Republicii Islamice Iran.

De asemenea, în vederea desemnării unei persoane, grup sau entități și includerea acestora în lista consolidată a Serviciului de Informații și Securitate se pune la bază existența unei decizii a Comitetelor de sancțiuni sau a altor organizații internaționale, deciziile cărora sunt obligatorii pentru Republica Moldova; hotărâri judecătorești definitive, în cazul persoanelor condamnate pentru săvârșirea infracțiunilor cu caracter terorist, precum și pentru organizațiile implicate în activități teroriste; hotărâri judecătorești străine pronunțate în privința unei persoane, grup sau entitate implicată în activități teroriste, care a fost supusă recunoașterii în fața instanțelor judecătorești naționale în modul prevăzut de lege.

În cazul persoanelor, grupurilor și entităților asociate cu „Taliban”, „ISIL (Da’esh)” sau „Al-Qaida” desemnate la nivel național la propria inițiativă a statului, Serviciul de Informații și Securitate poate propune includerea acestora în lista menținută de Comitetele de sancțiuni.

Grupul de lucru al consilierilor pentru relații externe în Nota de actualizare a bunelor practici ale Uniunii Europene de aplicare eficientă a măsurilor restrictive 15530/16, recomandă statelor că în vederea sporirii eficienței măsurilor restrictive cu caracter financiar și a restricțiilor privind admisia, precum și în scopul de a evita anumite probleme inutile cauzate de omonime sau de nume aproape identice (posibilitatea unor „erori de identificare”), în momentul identificării ar trebui să fie disponibile cât mai multe date de identificare posibile, care să fie publicate în momentul adoptării măsurii restrictive. În ceea ce privește persoanele fizice, informațiile ar trebui să vizeze includerea în special a numelor și prenumelor (acolo unde sunt disponibile și în limba originală), cu transliterarea corespunzătoare, astfel cum figurează în documentele de călătorie, sau transliterate potrivit standardelor Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI), pseudonimele, sexul, data și locul nașterii, cetățenia, adresa, numărul de carte de identitate sau de pașaport. În cazul entităților, informațiile ar trebui să cuprindă în special numele complet, sediul principal, locul de înregistrare, data și numărul de înregistrare.

Drept urmare a celor relatate mai sus, proiectul *Regulamentului* conține astfel de prevederi dedicate elementelor de identificare ale persoanelor, grupurilor sau entităților incluse în lista consolidată. La acest capitol menționăm că, orice persoană poate depune o sesizare în scris în adresa Serviciului de Informații și Securitate pentru a informa despre o eroare de identificare în privința unei persoane, grup sau entitate desemnată, care în caz de necesitate, informează Comitetele de sancțiuni sau alte organizații internaționale a căror decizii sunt obligatorii pentru Republica Moldova.

Excluderea din lista consolidată a persoanelor, grupurilor sau entităților are loc în cazul dispariției criteriilor care au constituit temei pentru desemnarea persoanei, grupului sau entității sau persoana, grupul sau entitatea au fost incluse în lista consolidată în mod eronat precum și în cazul constatării decesului persoanei sau lichidării grupului sau entității incluse în lista consolidată. Excluderea din listă se face printr-o decizie a directorului Serviciului de Informații și Securitate.

Proiectul *Regulamentului* prevede și procedura de contestare a deciziilor de includere în lista consolidată. În acest sens, având în vedere nivelul la care este emisă decizia de desemnare, contestația depusă de persoana, grupul sau entitatea desemnată se examinează de către instanțele de judecată de drept comun în baza procedurii de

contencios administrativ, în cazul deciziei adoptate la nivel național, sau de către Comitetele de sancțiuni sau alte organizații internaționale cărora Serviciul de Informații și Securitate le transmite contestația prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.

4. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul Hotărârii Guvernului nu necesită alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul Hotărârii Guvernului nu necesită elaborarea sau modificarea unor alte acte normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul *Regulamentului* a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare* și pe platforma www.particip.gov.md. De asemenea, conform prevederilor art. 20 al *Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative* elaborarea prezentului proiect de lege a fost demarată odată cu publicarea pe pagina web-oficială a Ministerului Justiției la compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Anunțuri privind inițierea elaborării actelor normative* a anunțului de inițiere prin care se solicită implicarea tuturor subiecților interesați prin prezentarea propunerilor de rigoare.

Proiectul *Regulamentului* a fost înregistrat la Cancelaria de Stat cu nr. unic de înregistrare 742/MJ/2020, fiind în același timp supus procedurii de avizare cu toți subiecții interesați. În acest context, proiectul a fost transmis pentru avizare către Serviciul de Informații și Securitate, Serviciului pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Comisiei Naționale a Pieței Financiare, Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Finanțelor. Băncii Naționale a Moldovei și Procuraturii Generale.

Toate obiecțiile și propunerile participanților la avizare au fost incluse și analizate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor aferentă proiectului.

7. Constatările expertizei anticorupție

În scopul efectuării expertizei anticorupție, prin scrisoarea nr. 03/7315 din 2 octombrie 2020 Ministerul Justiției a expediat Centrului Național Anticorupție proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea *Regulamentului*. În acest sens, Centrul Național Anticorupție a expertizat prezentul proiect, întocmind [raportul de expertiză anticorupție cu nr. EHG20/6854](#) din 06.10.2020.

Raportul conține o singură obiecție la pct. 27 din proiectul *Regulamentului* în partea ce ține de o trimitere defectuoasă la un alt pct. din același *Regulament*. Obiecția Centrului Național Anticorupție a fost analizată și acceptată, iar eroarea de trimitere a fost remediată. Constatările expertizei anticorupție au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

Ministru

Fadei NAGACEVSCHI

